

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

Економічна теорія

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

дисципліни спеціалізації

підготовки бакалаврів

(рівень вищої освіти)

галузь знань 01 Освіта

(шифр і назва напрямку)

спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура)

(шифр і назва спеціальності)

Навчальна програма з дисципліни «Економічна теорія» для студентів за спеціальністю 014 Середня освіта (фізична культура)

VI с. (денна форма навчання)

Розробник: к.е.н. Стахів І.М.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від “ 27 ” грудня 2018 року № 7

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____

(підпис)

(Павленчик Н.Ф.)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету спорту

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова _____

(підпис)

(_____)

(прізвище та ініціали)

Програма вивчення навчальної дисципліни “Економічна теорія” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сутність економічної теорії, взаємозалежність безмежних потреб та обмежених ресурсів, процес виробництва, обміну і споживання товарів та послуг на сучасному ринку.

Міждисциплінарні зв’язки. Дана дисципліна є обов’язковою для підготовки фахівців у галузі педагогічна освіта (фізична культура). Курс «Економічна теорія» дає змогу студентам отримати базові знання про функціонування сучасної економіки і правильно застосовувати економічний понятійно-категоріальний апарат у їх науковій та наступній практичній діяльності. Економічна теорія виступає методологічною наукою в системі економічних наук.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Значення економічної теорії в сучасних умовах ринку.

Змістовий модуль 2. Регулювання економічних процесів на мікрорівні та макрорівні.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є якісне оволодіння студентами фундаментальними знаннями з економічної теорії на основі системного вивчення економічних категорій та законів, принципів і методів економічного аналізу, що дасть можливість формувати адекватні наукові уявлення щодо змісту, структури та особливостей функціонування економічної системи загалом і окремих її складових зокрема.

1.2. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- загальні засади економічної теорії;
- теоретичні положення мікроекономіки;
- теоретичні основи макроекономіки;
- систему функціонування світового господарства;
- законодавчу базу України з питань, що вивчаються дисципліною;
- історичний розвиток економічних процесів, явищ.

вміти:

- застосовувати прийоми економічних досліджень для аналізу функціонування економічних явищ та процесів;
- визначати методи оптимізації поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах;
- аналізувати діяльність державних важелів на економічні процеси в країні.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Значення економічної теорії в сучасних умовах ринку.

Тема 1. Економічна теорія як наука.

Предмет і методи пізнання. Предмет і функції економічної теорії. Методологія і методи дослідження. Економічні закони і категорії. Історія розвитку економічної теорії. Економічна думка та видатні економісти України.

Тема 2. Рушійні сили та фактори виробництва.

Економічні потреби та інтереси – рушійні сили виробництва. Суть і структура суспільного виробництва. Відтворення. Фактори виробництва та їх взаємодія (продуктивні сили, виробничі відносини).

Тема 3. Форми суспільного господарства. Товарна організація виробництва.

Форми суспільного господарства. Товарне виробництво. Товар і його властивості. Визначення суспільної вартості товару Основні теорії вартості.

Тема 4. Гроші. Їх суть та функції. Інфляція.

Розвиток форми вартості та виникнення грошей. Функції грошей. Сучасні гроші. Грошові агрегати. Кількість грошей, необхідних для обігу. Інфляція, її різновиди та наслідки.

Тема 5. Економічні системи сучасного світу.

Визначення економічної системи. Адміністративно-командна економіка. Ринкова економіка. Змішана економіка.

Тема 6. Ринок в структурі економічної системи

Ринок. Його суть та функції. Структура ринку. Інфраструктура ринку. Характеристика бірж.

Тема 7. Конкуренція та монополія в ринковій економіці.

Конкуренція. Умови виникнення та існування конкуренції. Закон конкуренції. Функції конкуренції. Негативні риси конкуренції. Позитивні риси конкуренції. Конкурентноспроможність. Нечесна конкуренція. Види конкуренції. Досконала конкуренція. Недосконала конкуренція. Монополістична конкуренція. Олігополія. Антимонопольна політика.

Змістовний модуль 2. Регулювання економічних процесів на мікрорівні та макрорівні.

Тема 8. Підприємництво та його організаційні форми. Види підприємств.

Підприємництво та його фактори. Класифікація підприємств: за формами власності; за розмірами. Малі підприємства та їх роль у ринковій економіці.

Тема 9. Ефективність економіки в сучасній державі.

Еволюція та суть економічних функцій сучасної держави. Забезпечення ефективності економіки. Соціальна справедливість та її гарантії. Стабільність економіки.

Тема 10. Фінансово-кредитна система. Роль і функції банків.

Суть і функції фінансів. Податкова політика. Види податків. Державні фінанси. Державний бюджет. Бюджетний дефіцит. Кредитна система. Банки.

Тема 11. Механізм ринкового саморегулювання та межі державного регулювання ринку.

Ринок, його суть та значення. Механізм ринкового саморегулювання: конкуренція та її різновиди; ринкова ціна; попит; пропозиція. Державне регулювання ринку та система маркетингу.

Тема 12. Циклічність економічного розвитку та його наслідки

Макроекономічна рівновага. Моделі макроекономічної рівноваги. Економічний цикл. Класифікація економічних циклів: короткі, середні, довгі. Фази циклу. Економічна криза. Види криз. Особливості сучасних економічних циклів і криз. Зайнятість. Безробіття. Види безробіття. Форми безробіття. Повна зайнятість. Показники безробіття. Рівень безробіття. Тривалість безробіття.

Тема 13. Суспільне відтворення продукту та доходу. Вимірювання обсягу національного виробництва

Суспільне відтворення. Види суспільного відтворення: просте, звужене, розширене. Об'єкти суспільного відтворення. Система національних рахунків.

Валовий внутрішній продукт (ВВП). Валовий національний продукт (ВНП). Чистий національний продукт (ЧНП). Національний дохід (НД). Національне багатство. Економічне зростання. Типи економічного зростання: екстенсивне, інтенсивне, змішане. Чинники економічного зростання.

Тема 14. Світове господарство та форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство. Етапи розвитку світового господарства. Основні ознаки світового господарства. Міжнародний поділ праці. Міжнародні економічні відносини. Світова торгівля. Теорії зовнішньої торгівлі. Фрітредерство. Протекціонізм. Експорт. Імпорт. Новий міжнародний економічний порядок. Міжнародна економічна безпека.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Економічна теорія: навч. посібник / В. П. Решетило, Г. В. Стадник, Н. В. Можайкіна та ін.; за заг. ред. В. П. Решетило; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова . –Х.: ХНУМГ, 2014. –290 с.

2.Економічна теорія: навч. посіб. / О.В.Стефанишин, М.В.Квак, М.В.Кічурчак, М.І.Теребух; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка.–Л., 2015.–335 с.

3.Політична економія: навчальний посібник / М.І. Синюченко. –Суми : ТОВ «Видавничий дім «Ельдорадо», 2015. –176 с.

4.Шевченко Л.С. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченкота ін. ; за заг. ред. Л. С. Шевченко. –Х.: Право, 2016. –268 с.

Допоміжна:

1. Білецька Л. В. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка) : навч. посіб. / Л. В. Білецька, О. В. Білецький, В.І.Савич. –2-ге вид.,

переробл. та доповн. –К. : Центр навч. літ., 2009. – 688 с.3.Гальчинський А.С. Економічна теорія : підручник / А.С.Гальчинський, П.С. Єщенко. –К. : Вища шк., 2007. – 503 с.

2. Економічна енциклопедія : у 3 т. / редкол. : С.В. Мочерний (відп. ред.) [та ін.]. –К. : Вид. центр “Академія”, 2000 –2001.

3. Мочерний С.В. Історія економічних вчень (Сучасна економічна думка): навч. посіб. / С. В. Мочерний, М. В. Довбенко ; за ред. С. В. Мочерного. -Львів : Новий Світ-2000, 2017. – 487с.

4. Основи економічної теорії / [Мамалуй О.О., Грищенко О.А., Грищенко Л.В. та ін.] ; за заг. ред. О.О. Мамалуя. –К. : Юрінком Інтер, 2003. – 480 с.

5. Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії: навчальний посібник/ О. О. Шевченко. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 288 с.

6. Національна економіка: Навчальний посібник/ В. В. Прядко [та інші]; Буковинська державна фінансова академія. - К.: КНТ, 2011. - 296 с.

7. Заблоцький Б.Ф. Національна економіка: Підручник/ Б. Ф. Заблоцький. - Львів: Новий світ-2000, 2010. - 582 с. - (Вища освіта в Україні)

8. Історія економічних вчень: навчальний посібник/ А. М. Ващишин [та ін.] ; ред. А. М. Ващишин. - Львів: Новий світ-2000, 2011. - 436 с. - (Вища освіта в Україні).

Інформаційні ресурси: мережа інтернет

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.

Підсумковий контроль – екзамен (VI семестр – денна форма;).

Екзаменаційні вимоги

1. Власність як економічна категорія, її суть і функції.
2. Розвиток ринкових відносин в Україні.
3. Підприємництво як суб'єкт ринкової економіки та його функції.
4. Суть і багатогранність процесу відтворення.
5. Розкрийте суть концепцій: монетаризм, кейнсіанство.
6. Види ринків і їх функції.
7. Роль і функції цін. Система цін в економіці країни.
8. Продуктивні сили - стержень розвитку людського суспільства. Роль науки в розвитку продуктивних сил.
9. Предмет науки політична економія та метод її дослідження.
10. Гроші як засіб розвитку товарно-грошових відносин.
11. Ринок як система соціально-економічних відносин. Функції ринку.
12. Вартість грошової одиниці. Закон грошового обігу.
13. Розкрийте суть концепцій: меркантилізм, фізіократи, маржиналізм.
14. Інфраструктура ринку та її основні елементи.
15. Біржі, їх види і функції.
16. Ринковий механізм. Закон попиту і пропозиції. Ціна в ринковій економіці.
17. Основні форми міжнародних відносин.
18. Монополізм і конкуренція.
19. Характерні риси та умови виникнення товарного виробництва, його основні види.
20. Циклічність економічного розвитку. Основні характеристики циклів.
21. Кредит, його функції та форми. Принципи кредитування.
22. Функції економічної теорії.
23. Моделі державного регулювання економіки.

24. Суб'єкти ринку та завдання держави в його стабілізації.
25. Інфраструктура ринку та її основні елементи.
26. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація економіки.
27. Зародження економічних знань. Основні етапи розвитку економічної теорії.
28. Товарне виробництво, його характерні риси і умови виникнення.
29. Ринкова інфраструктура та її основні елементи.
30. Безробіття, його види і наслідки.
31. Валютні відносини і платіжний баланс країни.
32. Закон попиту і пропозиції. Ціна в ринковій економіці.
33. Заробітна плата, її суть, форми та системи.
34. Сутність виробництва як процесу суспільної праці. Процес взаємодії його чинників.
35. Ефективність використання факторів виробництва.
36. Прибуток підприємства, види та його функції.
37. Економічні функції та методи державного регулювання.
38. Необхідність і зміст державного втручання в економіку.
39. Суть і багатогранність процесу відтворення, типи відтворення.
40. Основні теорії виникнення грошей. Валюта і як визначають валютний курс.
41. Банківська система України.
42. Номінальна і реальна заробітна плата. Прожитковий мінімум і споживчий кошик.
43. Сутність, види і джерела доходів. Доходи споживчого призначення.
44. Суть і форми виробничих відносин та способи їх виявлення.
45. Основні типи економічних систем.
46. Безробіття та його види.
47. Оборот капіталу. основний і оборотний капітал.
48. Основні фактори виробництва, їх поєднання та результативність.
49. Валютні відносини, платіжний баланс країни.
50. Оборотний капітал і оборотні фонди. Стадії обороту оборотного капіталу.

- 51.Заробітна плата, системи і форми.
- 52.Сутність моделі: виробництво, обмін, розподіл і споживання.
- 53.Потреби суспільства і обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей.
- 54.Вартість і собівартість продукції. Їх єдність і відмінності.
- 55.Організаційно –правові умови функціонування підприємства.
- 56.Економічні потреби. Закон зростання потреб, ієрархія потреб за Маслоу.
- 57.Праця, її природна необхідність. Інтенсивність і продуктивність праці.
- 58.Види собівартості продукції.
- 59.Роль держави у регулюванні рівня зайнятості.
- 60.Циклічність економічного розвитку. Основні характеристики циклів, кризи та їх функції.
- 61.Основні фактори виробництва, їх поєднання та результативність.
- 62.Двоїтий характер праці втіленої в товар.
- 63.Предмет науки політична економія та метод її дослідження.
- 64.Виробничі фонди, їх класифікація і структура. Особливості обороту основних фондів.
- 65.Сутність, структура та функції ринку.
- 66.Організаційно –правові умови функціонування підприємства.
- 67.Основні форми міжнародних відносин.
- 68.Собівартість продукції, її види та шляхи зниження.
- 69.Держава як суб'єкт економічної системи.